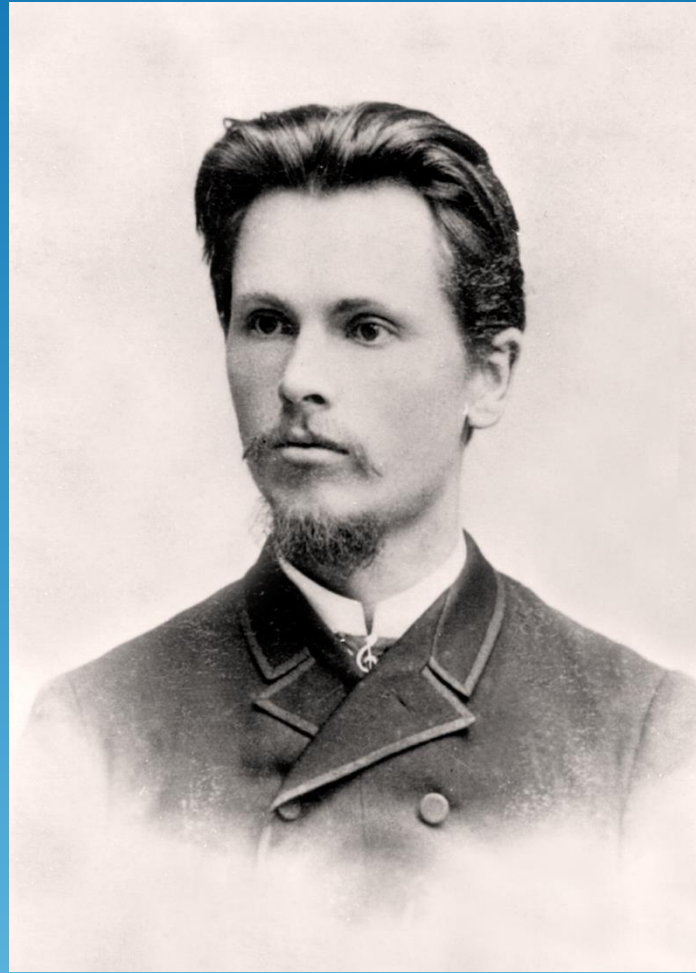

Vincas Kudirka

L. B. XI kl.

Biografija

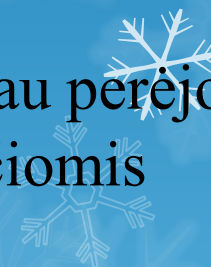
- Vincas Kudirka - žymiausias XIXa. pabaigos lietuvių publicistas, "Varpo" steigėjas, leidėjas ir autorius formavęs pozityvistinę lietuvių kultūros kryptį. V.Kudirka sukūrė "Tautišką giesmę", tapusią Lietuvos Respublikos himnu, parašė eilėraščių ir satyrų, priklausančių lietuvių literatūros klasikai.

- V.Kudirka gimė 1858m. gruodžio 31d. Vilkaviškio apskrityje, Paežerių kaime, pasiturinčio ūkininko šeimoje. Mokėsi Paežerių pradžios mokykloje, kur pasižymėjo visokeriopais savo gabumais.
- 1871m. baigęs pradžios mokyklą, įstojo į Marijampolės gimnaziją. Didelę įtaką jam padarė A.Mickevičiaus, Kraševskio, Syrokomlės, J.Slovackio ir kitų lenkų rašytojų kūryba, ir jos veikiamas jis save gimnazijoje laikė gente lituanus, natione polonus. Dar gimnazijoje V.Kudirka pradėjo rašyti eilėraščius lenkų kalba.

- Baigęs šešias klases, tėvo verčiamas V.Kudirka įstojo į Seinų kunigų seminariją. Čia jis mokėsi du metus ir buvo pašalintas dėl "pašaukimo stokos".
- Netekęs materialinės tėvo paramos, 1879m. jis vėl tęsė mokslą Marijampolės gimnazijoje remiamas Zapyškio klebono kun. Kolytos.
- Iš visų skyrėsi savo literatūriniais gabumais ir pradėjo leisti satyras ir humoro laikraštėlį "Kłamstwo" (Melas).

- 1881m. V.Kudirka sidabro medaliu baigė gimnaziją, ir galėjo gauti Maskvos universitete stipendiją, tačiau jis be jokios piniginės paramos išvyko studijuoti į Varšuvos universitetą.
- Vienerius metus studijavo istorijos-filologijos fakultete, vėliau perėjo į medicinos fakultetą. Lėšų pragyvenimui užsidirbdavo privačiomis pamokomis ir perrašinėdamas rankraščius.

- Nors Varšuvoje V.Kudirka buvo stiprioje lenkų kultūrinėje įtakoje, tačiau nebuvo abejingas lietuviškiems reikalams.
- 1883m. pasirodęs laikraštis "Aušra" paskatino V.Kudirką ne tik žengti kartu su tautiškai bei kultūriškai atbundančia Lietuva, bet ir stoti jos priešaky, jai vadovauti.
- 1885m. Aušroje pasirodė pirmasis spausdintas V.Kudirkos kūrinys - pasakėčia "Dėl ko žydai nevalgo kiaulienos". Tais pačiais metais dėl K.Markso "Kapitalo" perrašymo hektografavimui, V.Kudirka buvo suimtas, kalintas ir pašalintas iš universiteto.
- 1887m. vėl grįžo į universitetą, kurį baigė 1889m.
- 1888m jis įkūrė Varšuvos lietuvių studentų nelegalią draugiją "Lietuva".
- Draugija 1889m. pradėjo leisti "varpą", kurį V.Kudirka kelerius metus redagavo.

- 1890-1894m. V.Kudirka dirbo gydytoju Šakiuose.
- Rašė literatūrinius kūrinius, rinko tautosaką, komponavo muzikines pjeses.
- Susirgęs džiova, 1894m. pabaigoje išvyko į Jaltą (Krymą) gydytis, bet dėl lėšų stokos 1895m. grįžo į Lietuvą.
- Įsikūrė Naumiestyje, atsidėdamas tik literatūriniam darbui. Tais pačiais metais dėl lietuviškos veiklos buvo suimtas, bet greit paleistas.
- Sveikatai silpnėjant, 1895m. išvyko į Sevastopolį. 1896m. pavasarį grįžo atgal į Naumiestį.
- V.Kudirka mirė 1899m. lapkričio 6d. Naumiestyje (dabar Kudirkos Naumiestis), kur ir palaidotas.

- V.Kudirkos literatūrinį palikimą sudaro vertimai (F.Šilerio "Orleano Mergelė", "Vilius Telis", A.Mickevičiaus "Vėlinių" 3 dalis ir kt), poezija (rinkinys "Laisvos valandos"), satyros, publicistika (jiems buvo skirtas specialus "Varpo" skyrius antrašte "Tėvynės varpai"), tautosakos darbai (liaudies dainų rinkinys "Kanklės").

- V.Kudirkos didelė įtaka atgyjančiai lietuvių tautai nesiriboja vien 19a. paskutiniu dešimtmečiu; ji siekia ir mūsų laikus: jo skelbtos idėjos tebegyvos ir tebe aktualios, nes jis nustatė teisingas gaires kultūriškai atgyjančiai ir laisvės siekiančiai tautai.

Atminimo įamžinimas

- Buvo pavaizduotas ant 500 litų banknoto.
- Jo vardu pavadinta:
- Kudirkos Naumiestis
- Kauno Vinco Kudirkos vidurinė mokykla
- Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos gimnazija
- Radviliškio Vinco Kudirkos pagrindinė mokykla
- Šiaulių Vinco Kudirkos pagrindinė mokykla
- Lietuvos švietimo Vinco Kudirkos draugija
- Vinco Kudirkos premija
- Vinco Kudirkos aikštė
- Vinco Kudirkos tiltas

Varpas, 1889 m. Nr. 1

Vinco Kudirkos 1897 m. atsišaukimas

Paminklas Kudirkos Naumiestyje (skulpt. Vincas Grybas)

Paminklas Šakiuose

L. B. XI kl.

V. Kudirkos klėtelė gimtuosiuose Paežeriuose

V. Kudirkos gimtoji sodyba Paežeriuose 1911 m.

